

טקאטקה ואח'

על-ידי ב"כ עוה"ד סיגי בן ארי ואח'
רח' אבו עובדייה 4, ירושלים
טל': 6283555 פקסי: 6276317

העותרים

נ ג ד

מפקד כוחות צה"ל באיו"ש ואח'

על-ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים ירושלים

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת כב' השופטת חיות מיום 29.10.07, ולקראת הדיון בעתירה, הקבוע ליום 29.11.07, מתכבדים המשיבים להגיש תגובתם המקדמית לעתירה.
2. עניינה של העתירה בבקשת העותרים מבית המשפט הנכבד כי יורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא יפעלו ב-4 נושאים כדלקמן:

מדוע לא תופסק החזקתם של העותרים 1-6 במתקן המעצר "עציון";
מדוע לא תופסק החזקתם של העותרים 7-16 במתקן המעצר "שומרון";
מדוע שבי"ס איננו מקצה מקומות כליאה במתקני הכליאה שבאחריותו לטובת כליאתם של העותרים;
מדוע לא יתחייבו המשיבים לזמן כליאה מקסימאלי בו ניתן להחזיק עצורים במתקני המעצר הזמניים "עציון" ו"שומרון", עד להעברתם למתקני הכליאה שבאחריות שירות בתי הסוהר.
3. המשיבים יטענו, כי דין העתירה להידחות:

באשר לשלושת ראשיה הראשונים של העתירה, העתירה איננה אקטואלית עוד. מלשכת היועץ המשפטי לאיו"ש נמסר, כי כל העותרים הועברו במהלך החודש האחרון למתקני כליאה שבאחריות שירות בתי הסוהר.

באשר לראשה "העקרוני" של העתירה – הראש הרביעי – המשיבים ישיבו כדלקמן:

ראשית, מקובל על המשיבים כי יש לצמצם ככל הניתן את משך החזקתם של עצורים במתקני המעצר הזמניים (להלן – מתקני השהיה). משכך, נמסר מלשכת היועץ המשפטי לאיו"ש ומשירות בתי הסוהר, כי סוגיית משך השהייה של עצורים במתקני השהיה הועלתה לאחרונה לבחינתם של הדרגים הבכירים ביותר בצה"ל ובשב"ס.

יחד עם זאת, כפי שיפורט להלן, הגורמים האחראיים על מתקני השהיה סבורים כי קיימת מידה לא מבוטלת של אי-דיוק בטענות העותרים הנוגעות לתנאי המאסר באותם מתקנים. נעיר, כי הטענות המועלות באשר לתנאי הכליאה בשני המתקנים מבוססות על תצהירו של עצור אחד בכל אחד משני המתקנים (ראו: סעיפים 35 ו-48 לעתירה). ייתכן כי זהו הרקע לאי-הדיוק העובדתי בו לוקה העתירה.

עמדת המשיבים תפורט להלן.

רקע משפטי ועובדתי קצר

4. מדובר בעתירה שלפנינו על שני מתקני השהיה/מעצר.
5. הקמתם של מתקני המעצר נעשית על בסיס האמור בסעיף 40 לצו בדבר הוראות ביטחון (יהודה והשומרון)(מס' 378), התש"ל – 1970, המאפשר למפקד צבאי להורות כי מקום מסוים ישמש לשם החזקתם של עצורים.
ביום 17.3.96 הכריז מפקד כוחות צה"ל באיו"ש על חמישה מתקנים כמקומות מעצר, בהתאם לסמכותו על-פי הצו בדבר הוראות ביטחון.

צילום ההודעה מצורף ומסומן מ/ש/1.

6. הכללים הנוגעים לתנאי הכליאה במתקני המעצר מעוגנים הן בחקיקת האזור (הצו בדבר מתקני כליאה (אזור הגדה המערבית) (מס' 29), התשכ"ז-1967), והן בהנחיות פנימיות של צה"ל, הקובעות את הסטנדרטים המינימאליים, הנדרשים לשם שמירה על זכויותיהם של העצורים במתקנים אלה.
7. שני מתקני המעצר בהם מדובר מצויים בעיקרם במבני קבע, שבהם תאי מעצר בגדלים שונים, שירותים, מקלחות, חצרות לטיולים ואזורי מנהלה. בכל מתקן ישנו צוות, אשר עבר הכשרה בסיסית לטיפול בעצורים ביטחוניים, בפיקודו של קצין מהמשטרה הצבאית.

8. מתקני המעצר מופעלים, כאמור, בהתאם לתחיקת הביטחון הרלוונטית ובהתאם להוראות פנימיות של צה"ל (הוראות מקמצי"ר). הוראות אלו קובעות כללים להפעלת המתקנים, לרבות ביחס לטיפול בעצורים, ובכלל זה – ביחס לזכויות העצורים לטיול תחת כיפת השמיים, קבלת מזון, תנאי היגיינה, ועוד.

9. נקדים ונאמר, כי נכונה היא טענת העוונזרים, אודות הצפיפות השוררת במתקני המעצר, צפיפות הנובעת מהמעצרים הרבים, אותם עורכים כוחות צה"ל באזור, כחלק מהלחימה המתמדת בגורמי הטרור הפלסטינים, לצורך סיכול פעולות טרור עתידיות ולכידתם של מחבלים שכבר הצליחו לבצע את זממם.

במקרים רבים העצורים מגיעים ישירות, מיד לאחר מעצרו, למתקני המעצר ולא תמיד ניתן לקולטם במהירות במתקני הכליאה המרכזיים בשב"ס. לפיכך שוהים העצורים עד למועד קליטתם במתקני הכליאה, לעתים כמה ימים, לעתים כמה שבועות ולעתים אף יותר, הכל על פי היקף המעצרים המבוצע ועל פי יכולת הקליטה של מתקני הכליאה המרכזיים. מטבע הדברים, כאשר מבוצעים מעצרים בהיקף ניכר, גדל פרק הזמן בו שוהים העצורים במתקנים החטיבתיים.

10. יחד עם זאת, במהלך השנים האחרונות בוצע מהלך של העברת מתקני הכליאה הצבאיים לאחריות שב"ס. כך, בפברואר 2005 הועבר מתקן הכליאה "מגידו" לידי השב"ס; במארס 2006 הועבר מתקן הכליאה "קציעות" לידי השב"ס; בהמשך שנת 2006 הועברו מתקן הכליאה "עופר" ומתקני ההשהיה "סאלם" ו"בנימין" לידי השב"ס. מדובר במהלך נרחב, שמטרתו, בין השאר, למנוע חלק מהקשיים המועלים בעתירה.

שני מתקני ההשהיה בהם מדובר נותרו באחריות צה"ל, כאמור.

11. עוד נציין, כפי שנכתב במכתב המענה שנשלח לעותרים מאת מפקד מרחב איו"ש במשטרה הצבאית (נספח ע/23 לעתירה), כי בהסדר בין צה"ל לשב"ס נקבע כי ככלל המטרה היא להגיע למצב בו יתאפשר מעבר ממתקני ההשהיה למתקני הכליאה של שב"ס בתוך פרק זמן קצר שלא יעלה על 8 ימים. יחד עם זאת – אף זאת כחלק מנוהל העבודה הפנימי בצה"ל – ניתן לקבל אישור לחריגה מתקופה זו מדרג גבוה (אג"ס פקמ"ז) כל אימת שמתקיים צורך בכך. בפועל, עקב המצב הביטחוני השורר כיום, מספר המעצרים הוא רב יחסית, כך שעצורים מוחזקים במתקני ההשהיה תקופות ארוכות יחסית. עם זאת, כאמור לעיל, אין חולק כי יש לעשות מאמץ כדי לצמצם את משך השהייה במתקני ההשהיה. הטיפול בעניין הועבר לאחרונה לטיפולם של הגורמים הבכירים ביותר בצה"ל ובשב"ס.

12. נבקש עתה להביא את התייחסותו של האחראי על מתקני הכליאה לטענות המובאות בעתירה בנוגע לתנאי הכליאה. התייחסות זו נתמכת בתצהיר תומך.

תנאי המעצר במתקן "עציון"

13. בתגובה לאמור בסעיף 37 לעתירה – מסר האחראי על מתקני הכליאה כי החלון בחדרים אכן נאטם חלקית, אך זאת לאור בקשת העצורים, שהתלוננו על קור וביקשו מרשויות המתקן לחסום את החלון.

14. בתגובה לאמור בסעיף 38 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה כי בניגוד לכתוב בעתירה לכל עצור מסופקים 4 מזרנים.

15. בתגובה לאמור בסעיף 39 לעתירה – נמסר מהאחראי על מונקני הכליאה כי לעצורים מתקן חימום הפועל במשך 24 שעות ביממה ומספק לעצורים מים חמים בכל שעות היממה. הספקת נייר טואלט לעצורים נעשית מדי יום, לפי בקשת נציג העצירים. חומרי ניקוי מועברים לעצורים מדי יום, על-פי בקשת נציג העצורים. בנוסף, במידת הצורך סגל המתקן מורה לעצורים להשתמש בחומרי הניקוי ולחטא את השירותים והמקלחות.

16. בתגובה לאמור בסעיף 40 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה כי ההנחיה הברורה היא כי כל עצור המבקש לצאת לשירותים מלווה מיד על-ידי סגל המתקן לשירותים, הן בשעות היום והן בשעות הלילה.

17. בתגובה לאמור בסעיף 42 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה כי בעבר אמנם לא סופקו לעצורים בגדים להחלפה, ואלה סופקו על-ידי הצלב האדום, אך לאחרונה התקבל תקציב ייעודי לנושא, ובזמן הקרוב יסופקו לעצורים מגבות ולבנים.

18. בתגובה לאמור בסעיף 43 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה כי כל תלונה רפואית נבדקת.

19. בתגובה לאמור בסעיף 44 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה כי האוכל המסופק לעצורים זהה לאוכל המסופק לחיילים במתקן, ואין כל מחסור במזון.

20. בתגובה לאמור בסעיף 45 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה כי עצור המלווה מחוץ למתקן המעצר נאזק בידיו וברגליו מטעמי אבטחה ברורים. במידה שהעצור טוען כי האזיקים מהודקים מדי, קיימת הנחיה ברורה להפחית את מידת ההידוק.

עיני העצורים המלווים אל מחוץ למתקן מכוסות ב"פלנליות", שכן מרגע שהם עוזבים את מתקן הכליאה הם נעים בתוך שטח הבסיס הצבאי החטיבתי. כיסוי העיניים מוסר מיד כאשר העצורים עוזבים את שטח הבסיס.

21. בתגובה לאמור בסעיף 46 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה כי העצורים אמנם אינם מקבלים ביקורי משפחות.
22. בתגובה לאמור בסעיף 47 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני המעצר כי לעצורים מסופק עיתון על בסיס יומי.

תנאי המעצר במתקן "שומרון"

23. בתגובה לאמור בסעיף 51 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקן הכליאה כי אחת ליום נערך מסדר על-ידי סגל המתקן, וכל הציוד החסר מועבר על-פי דרישה. הצלב האדום מספק לעצורים בגדים ומגבות וכאשר מועלית דרישה בהקשר זה מסופק הציוד מיד על-ידי סגל המתקן.
24. בתגובה לאמור בסעיף 53 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה כי העצורים מקבלים את האוכל המסופק גם לחיילים השוהים במתקן.
25. בתגובה לאמור בסעיף 54 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני המעצר כי אחת לשבוע מבצע מפקד המתקן מסדר לעצורים במהלכו הוא מבקש מהם להתייחס ליחסו של סגל המתקן אליהם. כל תלונה בהקשר זה מטופלת.
26. בתגובה לאמור בסעיף 55 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה, כי חובש נמצא במתקן 24 שעות ביממה, מדי יום נערך מסדר חובש ועצורים מופנים לרופא על-פי שיקול דעת החובש, בהתאם למצבם.
27. בתגובה לאמור בסעיף 56 לעתירה – נמסר מהאחראי על מתקני הכליאה כי אמנם אין ביקורי משפחות במתקן. בקשה לשליחת מכתבים, אם תועלה, תטופל ואין מניעה לשליחת מכתבים.
28. בתגובה לאמור בסעיף 58 לעתירה – סוגיית השירותים במתקן המעצר "שומרון" מונחת על שולחנו של בית המשפט הנכבד במסגרת בג"ץ 7424/07. תגובת המדינה לעתירה זו מצורפת ומסומנת מש/2. ביום 22.10.07, במסגרת אותה עתירה, הורה בית המשפט הנכבד למדינה להגיש הודעה מעדכנת עד ליום 15.12.07.

29. כאמור לעיל, שלושת ראשי העתירה הפרטניים אינם אקטואליים עוד, ודינם להידחות, שכן כל העותרים הועברו ממתקני הכליאה "עציון" ו"שומרון" למתקני שב"ס. עוד נמסר מלשכת היועץ המשפטי לאיו"ש, כי נכון להיום 27.11.07 מוחזקים במתקני הכליאה הנ"ל 5 עצורים השהים בהם מעל ל-21 ימים. בכוונת המשיבים להעבירם למתקני שב"ס בהקדם.

30. באשר לראשה "העקרוני" של העתירה – כאמור לעיל, המשיבים אינם כופרים בצורך לקצר, ככל שהנסיבות מאפשרות זאת, את פרק הזמן בו מוחזקים עצורים במתקני השהיה. המשיבים אף פועלים לשם הפחתת משך הזמן בו שוהים עצורים במתקני ההשהיה בטרם הם מועברים למתקני שב"ס: כאמור לעיל, העניין הועבר לאחרונה לטיפולם של הדרגים הבכירים ביותר בצה"ל ובשב"ס. נעיר, כי אף מיצוי ההליכים בנוגע לראשה זה של העתירה לוקה בחסר: פניית ב"כ העותרים מיום 15.4.07 (נספח ע/22 לעתירה) אמנם התייחסה לסעד "העקרוני" המבוקש בעתירה, אך מאז קבלת תשובת המשיבים לפניה זו בחודש אפריל 2007 (נספח ע/23 לעתירה), התמקדו פניותיה של ב"כ העותרים בעניינם הפרטני של עצורים. מכל מקום, לבקשת הפרקליטות העניין הועבר, כאמור, לבחינתם של הגורמים הבכירים בשב"ס וצה"ל, ובשלב זה, בטרם התקבלה החלטתם (שהתבקשה להינתן בהקדם האפשרי), נראה כי אין טעם לדון בסעד "העקרוני" המבוקש לגופו.

עוד יש לזכור, כי בשנים האחרונות ננקט מהלך להעברתם של מתקני הכליאה שהיו באחריות צה"ל לאחריות השב"ס. לצד זאת, כעולה מהתייחסותו של האחראי על מתקני הכליאה, טענותיהם של העותרים בדבר התנאים במתקני הכליאה – טענות המתבססות על תצהיריהם של שני כלואים בלבד – הן טענות בלתי מדויקות.

31. לאור כל האמור לעיל, המשיבים סבורים כי זין העתירה, בשלב זה, להידחות, תוך שמירת טענות הצדדים בכל הנוגע לראשה "העקרוני" של הסוגיה. העובדות האמורות בתגובה מקדמית זו אושרו על-ידי סא"ל אבינועם ארז, מפקד יחידת המשטרה הצבאית בפקוד המרכז. תצהירו של סא"ל ארז התומך בעובדות האמורות בתגובה זו יישלח לבית המשפט הנכבד עד מחר, 28.11.07.

היום, י"ז בכסלו תשס"ח

27 בנובמבר 2007

גלעד שילוני
עוזר ראשי לפרקליט המדינה